

Županijsko izvješće: Varaždinska županija

Godina provedbe: 2013

Broj održanih sastanaka: 2

Broj usvojenih programa: 3

Provedeni programi

rasprava i prihvatanje prijedloga Akcijskog plana, koji je dati na usvajanje županu,

- rasprava o problematici ovisnosti u lokalnoj zajednici za 2012. godinu, te nakon donošenja odluke o prihvatanju, isti je dati Županijskoj skupštini na usvajanje,

- informacija o provedbi projekata prevencije ovisnosti i to za program „Zdrav za pet“; Program jačanja roditeljskih kapaciteta za rano otkrivanje i prevenciju ovisnosti – PRAM (primjeren roditeljski angažman i monitoring adolescenata u prevenciji ovisnosti u suradnji s PU Varaždinskom); edukaciju za grupni rad s osobama s problemom alkoholizma, kao i za obilježavanje prigodnih datuma (Svjetski dan borbe protiv hepatitisa i akcija promotivnog anonimnog testiranja na HBV, HCV i HIV i Mjesec borbe protiv ovisnosti).

Provedene ostale aktivnosti

priprema sjednica, izrada promemorije, sudjelovanje na sastancima u Zagrebu (vladin ured), edukaciji, sastanci s županijskim kordinatorom za preventivne programe u školama,

- izrada izvješća za Županijsku skupštinu, Vladin ured, podaci za medije,

TRIBINA POVODOM „MJESECA BORBE PROTIV OVISNOSTI“ na temu prevencije alkoholizma i drugih ovisnosti, Organizatori tribine su Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije i Varaždinske županija - Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, u suradnji s županijskom koordinacijom za školski preventivni program i OB Varaždin – odjelom za alkoholizam i druge ovisnosti.

- tri tematska predavanja:

„Ovisnost o Internetu“ – Mirjana Vincek – Škvorc, prof. psihologije, koordinatorica za ŠPP pri osnovnim školama i psihologinja IV. OŠ Varaždin

„Kanabinoidi - uravnotežen pristup prevenciji u kontekstu aktualnih spoznaja“ – mr. Irena Stipešević Rakamari, dr. med., spec. javnog zdravstva iz Odjela za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ZZJZ

„Prevencija alkoholizma kod mladih“ – mr.sc. Zemira Medved, dr. med., spec. psihijatrije iz Odjela za ovisnosti OB Varaždin

Usvojeni dokumenti

Akcijski plan, Izvješće o problemima ovisnosti na području Varaždinske županije za 2012. godinu, te za prvih 9 mjeseci 2013. godine,

Izvješće o radu i financijsko izvješće Zavoda za Javno zdravstvo Varaždinske županije (zasebno područje izvješća su i ovisnosti) - Županijska skupština

Problemi u radu

- bolja koordinacija i suradnja sa svim dionicima u lokalnoj zajednici, te veći angažman institucija koje se neposredno bave problemima ovisnosti

Oblici suradnje i slika

suradnja svih dionika u lokalnoj zajednici koji se neposredno bave problematikom ovisnosti je zadovoljavajuća

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

CILJEVI AKCIJSKOG PLANA

Osnovni ciljevi mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana Varaždinske županije vezani su uz dva glavna cilja Nacionalne strategije i to: smanjivanje potražnje droga i smanjivanje ponude droga, a posebni ciljevi Akcijskog plana definirani su sukladno predviđenim mjerama i aktivnostima za određena područja.

Akcijski plan je izrađen od strane Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Varaždinske županije, uz suradnju Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije, PU Varaždinske i Centra za socijalnu skrb Varaždin, čiji predstavnici su ujedno i članovi županijskog Povjerenstva.

Integrirana provedba aktivnosti suzbijanja zlouporabe droga zahtijeva uravnoteženi, multidisciplinarni i integrirani pristup. Takav pristup zahtijeva koordinaciju svih tijela uključenih u borbu protiv ovisnosti, kao i svih razina državne vlasti, s osobitim naglaskom na ulogu lokalne uprave u provedbi i implementaciji aktivnosti suzbijanja zlouporabe droga. Koordinaciju na lokalnoj razini obavljaju županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga. Navedenom Strategijom predviđeno je i osnivanje županijskih povjerenstava za suzbijanje zlouporabe opojnih droga u koja su uključeni stručnjaci iz područja školstva, socijalne skrbi, zdravstva, policije, sudstva, nevladinih organizacija i županijskih ureda državne uprave. Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga na razini županija i Grada Zagreba ustrojena su kao savjetodavna tijela župana u području suzbijanja zlouporabe opojnih droga, a radi bolje koordinacije i suradnje na području prevencije, liječenja i suzbijanja zlouporabe opojnih droga državnih institucija i nevladinih organizacija na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Slijedom navedenog Županijska skupština na sjednici od 19. studenog 2013. godine donijela je rješenje kojim je imenovala članove Povjerenstva.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 100000

Iz proračuna gradova: 115245

Sveukupno: 215245

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području Varaždinske županije (Varaždin, Ivanec, Ludbreg i Novi Marof),

Centar za odgoj i obrazovanje "Pahinsko" Ivanec

Zdravstvene ustanove: Općinska bolnica Varaždin

Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije

Dom zdravlja Varaždinske županije

Ljekarna Varaždinske županije

Zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije

SB Varaždinske Toplice

Nevladine organizacije: Zajednica Cenacolo Varaždin

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 265

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 214

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 3

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 51

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 29

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 148,90/100.000 stanovnika

Izveštaj o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Odjel svakodnevno surađuje sa svim nadležnim ustanovama. Od strane CZSS je u 2013. upućeno bilo svega 4 nova ovisnika, također 4 je upućeno na liječenje od strane represivnog aparata (DO, policija).

Suradnja i konzultacijski rad savjetovališta i ambulante za mentalno zdravlje:

- Konzultacije sa školama /stručnim suradnicima škola/školskim liječnikom - 123
- Konzultacije sa zdravstvenim ustanovama (obiteljski liječnik, drugi liječnici specijalisti) - 166
- Konzultacije sa socijalnim službama (Zavod za socijalnu skrb, disciplinski centar, probacijski ured) - 104
- Obiteljske konzultacije za školsku djecu (savjetovalište za mentalno zdravlje) – 164
- Telefonske konzultacije - 303

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

- Broj onih koji se javljaju na liječenje zbog ovisnosti je približno na razini prethodnih godina
- Broj novoprijavljenih na liječenje je veći nego u prethodne dvije godine na račun korisnika marihuane /kanabinoide
- Trend smanjivanja dobi početka konzumiranja je zaustavljen tako da prvo eksperimentiranje počinje u dobi od oko 14 godina obično s marihuanom, uslijedi konzumiranje droga tipa Speed/Ecstasy, nakon čega određeni postotak prelazi na heroin u dobi oko 19. godine, pozitivan je trend sve manje maloljetnika dolazi zbog opijata
- Na liječenje se javlja u 2013. godini u prosjeku 6 puta više muškaraca nego žena
- trend je porasta upućivanja djece s poremećajima u ponašanju u savjetovalište za zaštitu mentalnog zdravlja, po modelu indicirane prevencije
- u odjel se javlja sve više mladih s poremećajima raspoloženja i problemima mentalnog zdravlja
- problem predstavljaju sve više "nove droge" koje se prodaju kao legalne u smart-shopovima pod krinkom začin, ajeva, kupki i sl. a procedura njihovog stavljanja na popis ilegalnih tvari je dugotrajna, što otežava suzbijanje i prevenciju
- rastući problem predstavlja i zlouporaba lijekova na recept iz skupine anksiolitika /sedativa budući da su vrlo dostupni na crnom tržištu te "odlana obitelji" kojim su legitimno propisani

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

- Program jačanja roditeljskih kapaciteta za rano otkrivanje rizičnog ponašanja i prevenciju ovisnosti – PRAM koji se provodi u suradnji s PU Varaždinskom
- Program primarne prevencije ovisnosti pod nazivom „Zdrav za pet!“ – namijenjen je učenicima 8. razreda OŠ, te 1. i 2. razreda SŠ i provodio se u školama županije prema iskazanom interesu, a u suradnji s PU Varaždinskom.
- Prevenција hepatitisa i krvlju prenosivih bolesti

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 68

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 128

Broj zapljena: 133

Vrste zaplijenjenih droga

benzodijazepini, heroin u prahu, kokain, marihuana, kanabis biljka, kanabis smola (hašiš), kanabis sjeme, amfetamin, ostali lijekovi s liste droga